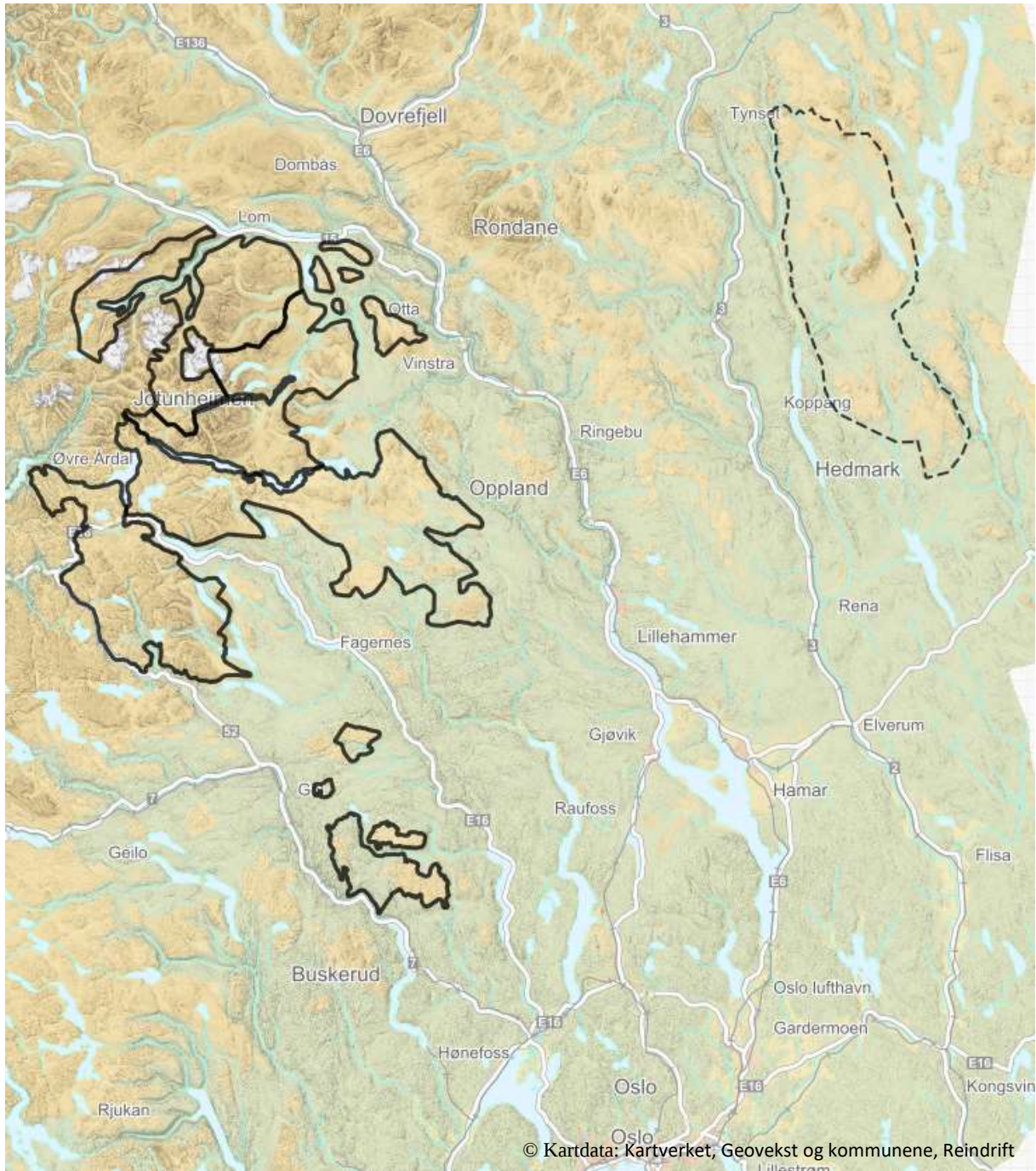

Nasjonal ramme for vindkraft på land

Reindriftsvurderinger av analyseområder som berører ikke-samisk reindrift

Utarbeidet av Fylkesmannen i Trøndelag

Desember 2018

Innhold

Kapittel 1 Innledning	3
1. Innledning.....	3
1.1 Oppdraget.....	3
1.2 Metodikk	4
1.3 Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn	6
1.4 Rovvilt	6
1.5 CWD (Skrantesjuka).....	6
1.6 Medvirkning.....	7
Kapittel 2 Analyser.....	8
2.1 Analyseområde 1.....	8
2.1.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene	8
2.1.2 Samla vurdering for analyseområdet (både for samisk og ikke-samisk reindrift)	9
2.2 Analyseområde 6.....	11
2.2.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene	11
2.2.2 Samla vurdering for analyseområdet	13
2.3 Analyseområde 7.....	14
2.3.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene	14
2.3.2 Samla vurdering for analyseområdet	18
2.4 Analyseområde 8.....	19
2.4.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene	19
2.4.2 Samla vurdering for analyseområdet	24

Kapittel 1 Innledning

1. Innledning

1.1 Oppdraget

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga fylkesmannsembetene med ansvar for det samiske reinbeiteområdet i oppdrag å vurdere reindriftsinteressene i arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft. I den opprinnelige bestillingen var ikke-samisk reindrift utelatt, da denne driftsformen ikke har det samme rettsgrunnlaget som den samiske reindriften har. Fylkesmannen i Trøndelag, som har forvaltningsansvaret for ikke-samisk reindrift, ble allikevel enige med NVE om å lage en separat rapport for ikke-samisk reindrift.

I Norge har den ikke-samiske reindriften en lang tradisjon helt tilbake til 1700-tallet. Tamreinlagene i Sør-Norge er kjent for meget god drift og kjøttproduksjon, og betyr mye i næringsøyemed og i lokalsamfunnene ellers. Tamreinlagenes lovhjemmel er i reindriftsloven § 1 og § 8, og de driver i stor grad etter de samme bestemmelsene som gjelder for samisk reindrift i loven. Hovedvilkåret for reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet er at det kun kan utøves etter tillatelse fra Kongen (gjennom konsesjon), og det kreves blant annet skriftlig samtykke fra berørte grunneiere og rettighetshavere.

Med bakgrunn i at Staten har gitt konsesjon til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet, bør det også gjøres en lignende reindriftsfaglig vurdering for de analyseområdene som berører den ikke-samiske reindriften.

Det er fire analyseområder (nr. 1, 6, 7 og 8) som berører ikke-samisk reindrift. Rapporten gir NVE et godt kunnskapsgrunnlag om reindriften innenfor de ulike analyseområdene. Dette er ikke en konsekvensutredning, selv om enkelte begrep og metodikken er gjenkjennbar fra tradisjonelle utredninger. Metodikken er valgt for å gi et mest mulig enhetlig bilde mellom de ulike tamreinlagene. I analyseskjemaet er det gjort noen endringer for å tilpasse det til tamreinlagenes egenart.

For øvrig viser vi til rapporten for samisk reindrift.

Bakgrunn

Olje- og energidepartementet har gitt NVE i oppdrag å lede arbeidet med å lage et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Nasjonal ramme består av to deler; et oppdatert kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft og kart med identifisering av de mest egnede områdene for vindkraft.

NVE har utarbeidet en rapport med et oppdatert kunnskapsgrunnlag for reindrift og annen samisk utmarksbruk (NVE-rapport 58-2018 *Nasjonal ramme for vindkraft*). En egen faggruppe med representanter fra NRL, Sametinget og fylkesmannsembetene deltok i arbeidet.

I arbeidet med å identifisere de mest egnede områdene for vindkraft diskuterte faggruppen hvorvidt reindriften arealbrukskart kunne brukes i en direkte eksklusjonsanalyse på lik linje med en rekke andre temaer. Konklusjonen var at kartene ikke var egnet til en slik direkte analyse. Blant annet var varierende oppdateringstidspunkt og detaljeringsgrad mellom reinbeitedistriktene åpenbare feilkilder som medførte at arealbrukskartene ikke var egnet. NVE og faggruppas løsning ble dermed at fylkesmannsembetene skulle vurdere reindriftsinteressene innenfor analyseområdene (herunder også ikke-samisk reindrift).

For ytterligere informasjon om nasjonal ramme vises det til NVEs nettsider.

1.2 Metodikk

Metodikken som er benyttet er den samme som i rapporten for det samiske reinbeiteområdet. Analysene tar utgangspunkt i Statens vegvesens [Håndbok V712 Konsekvensanalyser 2018](#), kapittel 6 om ikke-prissatte konsekvenser. Henvisningene til figurer og tabeller i dette avsnittet viser til denne håndboken.

Verdi

Verdivurderingen er femdelst:

Uten betydning	Noe	Middels	Stor	Svært stor
----------------	-----	---------	------	------------

Verdikriteriene for fagtemaet reindrift er angitt på følgende måte (jf. Tabell 6-29, s. 191):

Registrerings-kategori	Del-kategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Reindrift	Flyttlei, trekklei og anlegg		Gjerder og anlegg ikke i bruk	Mindre brukte trekkleier Mindre viktige gjerder og anlegg	Alternative flyttleier Trekkleier Gjerder og anlegg med alternativ	Aktive flyttleier Gjerder og anlegg uten alternativ
	Beiteområder og kalvingsområde			Mindre viktige beiteområder	Særlig viktige beiteområder	Kalvingsområder Beiteareal som er minimumsfaktor

Påvirkning

Påvirkning er et uttrykk for endringer som det foreslåtte tiltaket vil medføre på det berørte delområdet.

Vurdering av påvirkning for fagtema reindrift er angitt på følgende måte (jf. Tabell 6-31, s. 196):

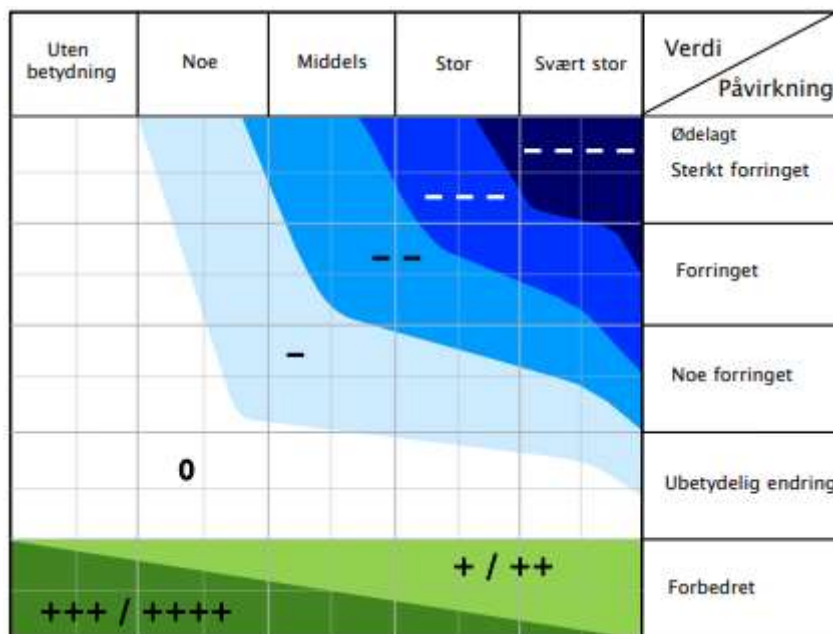
Tiltakets påvirkning	Ødelagt/sterkt forringet	Foringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
Reindrift	Stenging av flyttlei. Inngrep i kalvingsområder som gjør disse ubrukelige. Inngrep avskjærer eksisterende beiteområder for framtidig bruk.	Mindre inngrep i kalvingsområder som tilnærmet kan brukes som før. Betydelig arealbeslag eller tap av beite. Sperring av trekklei med få alternativer trekkmuligheter.	Arealbeslag eller tap av beite i noe omfang. Sperring av trekklei med flere alternativer trekkmuligheter.	Ingen eller minimal andel av beiteområde blir berørt.	Nye/tidligere beiteområder blir gjort mer tilgjengelig. Tidligere flyttlei og trekklei kan gjenåpnes.

Metodikken tar ikke utgangspunkt i inngrepets størrelse, men i hva som blir påvirket (kalvingsland, flyttleier, etc). På grunn av analyseområdenes størrelse vet vi ikke hvor vindkraftverket vil bli plassert relativt til de ulike verdiene.

Et vindkraftverk vil medføre et betydelig arealbeslag i form av fysiske inngrep. Det er videre sannsynlig at reinen vil unngå eller redusere bruken av gjenstående beiter i og ved vindkraftverket, som følge av forstyrrelser og økt menneskelig aktivitet i området. Med bakgrunn i dette vurderer vi derfor at reindriftsinteressene innenfor alle analyseområdene minst vil bli forringet, om det etableres vindkraftverk her. Om analyseområdet inneholder flyttleier eller kalvingsområder, kan etablering av vindkraftverk føre til at flyttleier blir stengt eller kalvingsområder blir ubrukelige. I slike tilfeller er det fare for at reindriftsinteressene kan bli ødelagt/sterkt forringet. Det gjelder også om det er områder som står i fare for å bli avskjært fra eksisterende beiteområder ved etablering av vindkraftverk innenfor analyseområdet.

Konsekvens

Konsekvensgraden for hvert delområde framkommer ved å sammenstille vurderingene av verdi og påvirkning. Dette gjøres etter konsekvensvifta (jf. Figur 6-6, s. 119):

Skalaen for konsekvensgraden er angitt på følgende måte (jf. Tabell 6.3, s. 119):

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (- - -)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (- -)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (-)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+ / ++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++ / +++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket.

I denne analysen har vi gitt konsekvensgradene følgende benevnelser:

Skala	Konsekvensgrad	Benevnelse
----	4 minus (- - - -)	Svært stor negativ konsekvens
---	3 minus (- - -)	Stor negativ konsekvens
--	2 minus (- -)	Middels negativ konsekvens
-	1 minus (-)	Noe negativ konsekvens
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ingen / ubetydelig konsekvens
+ / ++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Positiv konsekvens
+++ / ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Svært positiv konsekvens

1.3 Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn

Alle reinbeitedistrikt og tamreinlag er utsatt for en lang rekke inngrep og aktiviteter som påvirker reindrifta negativt i mer eller mindre grad. I denne gjennomgangen av tamreinlagene og analyseområder for vindkraft har vi ikke sett det som hensiktsmessig å ramse opp alle typer av inngrep og aktiviteter som bidrar til den samlede belastningen for hvert enkelt tamreinlag. Det samme gjelder andre særlige hensyn som påvirker distriktet. Vi har i stedet valgt å beskrive kort de inngrepene og særlige hensynene som særlig preger og/eller er spesielt for det enkelte tamreinlag.

1.4 Rovvilt

Rovviltangrep og tap er en betydelig utfordring i hele det samiske reinbeiteområdet, mens tamreinlagene i dag, til sammenligning, har små tap til rovvilt. Foruten direkte tap kan tilstedeværelse av rovvilt gi redusert beitero og økt sårbarhet for andre forstyrrelser og inngrep. Tilgang til alternative beiteområder med lavere rovviltforekomst er viktig for å redusere tap og skade.

Alle tamreinlagene ligger innenfor prioritert yngleområde for gaupe, mens et tamreinlag (Vågå) også berøres av prioritert yngleområde for jerv. Det er kongeørn og jerv som i hovedsak forårsaker tapene hos tamreinlagene.

Ressursregnskapene for reindrift viser at kalvetilgangen (% kalver pr. simle etter tap) de siste driftsårene ligger på over 90 % for alle tamreinlagene.

På grunn av Rendalen renseskaps særegne driftsform basert på avskyting finnes det ikke tall på tap til rovvilt. Men det er grunn til å tro at tapstallene her i større grad sammenfaller med de nærliggende reinbeitedistriktene Svakhken sijte og Fæmund sijte enn med tamreinlagene.

1.5 CWD (Skrantesjuka)

Prionsykdommen CWD (Chronic wasting disease), eller skrantesjuka, ble oppdaget hos villreinstammen på Nordfjella i 2016. Skrantesjuka smitter direkte mellom dyr, men også indirekte

gjennom f.eks. beite. Tiden fra smitte til sykdommen bryter ut er lang, trolig rundt to år, og sykdommen har alltid dødelig utfall. (Informasjon om skrantesjuka er hentet fra www.vetinst.no)

En spredning av skrantesjuka til andre villreinstammer eller tamreinlagene vil være svært kritisk, da nedslakting er eneste sannsynlig tiltak for å prøve å få bukt med videre spredning av sykdommen. Staten har derfor tatt en rekke grep for å hindre spredning av sykdommen, deriblant et sperregjerde mellom Nordfjella villreinområde og Filefjell reinlag. Sperregjerdets funksjon er å hindre sammenblanding mellom tamrein og villrein.

Etablering av vindkraftverk som medfører endret arealbruk hos tamrein, og dermed større fare for sammenblanding med villrein, vil være en påvirkning som kan få svært negative konsekvenser for tamreinlagene.

1.6 Medvirkning

Forvaltningens egen kompetanse samt reindriftens arealbrukskart og distriktsplaner har dannet grunnlaget for innholdet i analyseskjemaene. For å kvalitetssikre våre analyser har analysene vært på en høringsrunde til tamreinlagene. Høringsfristen oppleves nok som kort, men det har samtidig vært mulighet til å ettersende egne uttalelser til saken også etter utløpet av fristen. Det har ikke vært tid eller ressurser til å avholde informasjonsmøte med hvert enkelt tamreinlag om arbeidet.

Feilkilder i rapporten kan være at arealbrukskart og distriktsplaner har inneholdt feil/manglende oppdateringer som tamreinlagene ikke har klart å fange opp under den korte høringen.

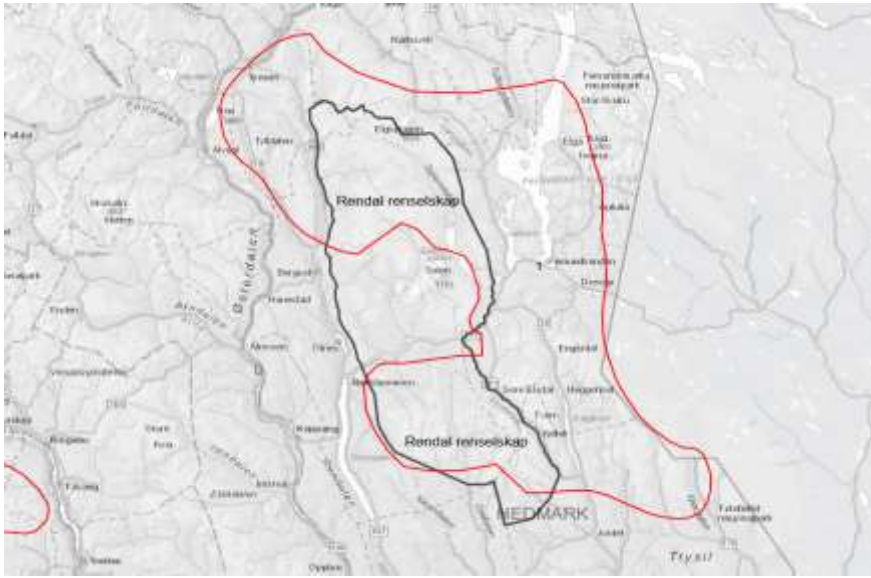
De fleste innspillene har kommet som merknader og korrigeringer til analyseskjemaet, og fremkommer derfor ikke som egne høringsuttalelser. Generelle uttalelser er vedlagt rapporten.

Kapittel 2 Analyser

2.1 Analyseområde 1

Rendalen renselskap

2.1.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene

<p>Rendal renselskap Analyseområde nr. 8 Hedmark fylke Kommuner: Rendalen, Tynset, Engerdal og Trysil kommuner</p>		
<p>Nøkkeltall</p>	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p>	<p>1740</p>
	<p>Årlig avskyting av rein</p>	<p>300- 500 rein</p>
<p>Minimumsbeite</p>	<p>Sommerbeite er minimumsbeite for rendalsreinen. Ca. 2/3 av kartlagt sommerbeite ligger innenfor analyseområdet.</p>	
<p>Særverdiområder innenfor analyseområdet</p>	<p>Naturlige trekkleier</p>	<p>Rendal Renselskap driver ikke flokken på samme måte som tamreindrifta ellers der det er mer styrt beiting og samling i fm. skilling, slakt og kalvemerking. Det er flere naturlige trekk for rendalsreinen innenfor analyseområdet.</p>
	<p>Parringsland</p>	<p>Ca. 2/3 av kartlagt parringsland ligger innenfor analyseområdet.</p>
	<p>Kalvingsland</p>	<p>Ca. 1/4 av kalvingsområdet ligger innenfor analyseområde 8. Resten av kalvingsområdet ligger nært/grenser til analyseområdet.</p>
	<p>Sentrale luftingsområder</p>	<p>Ca. 2/3 av kartlagte luftingsområder ligger i analyseområde 8</p>
	<p>Anlegg til merking, skilling og slaktning</p>	<p>Ingen permanente anlegg i bruk.</p>
<p>Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn</p>	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Fritidsbebyggelse:</u> Etablering av hytteområder og økning av ferdsel hele året gjør at reinen er under stadig press. Det er flere seter- og hytteområder i leveområdet og</p>	

	<p>randsonene til rendalsrenen. Storparten av Rendalens hytteområder ligger innenfor konsesjonsområdet. Hyttebygging i Grøndalen utgjør, sammen med trafikken langs Fv. 217, en barriere for reinens naturlige nord-sør trekk. Områdene sør for Fv. 217 ser ut til å bli mindre og mindre brukt av reinen.</p> <p><u>Forsvaret:</u> I Åmot kommune er det etablert et stort skytefelt (Regionfelt Østlandet). Det er relativt kort vei fra skytefeltet til det sydligste området som Rendalsrenen benytter. Forsvaret har i tillegg vinterøvelse øst i området, ved Storlegda/Orvdalen, samt lavtflyving innenfor konsesjonsområdet.</p> <p><u>Hundekjøring:</u> Har blitt mer og mer populært, og Femundsløpet har de senere årene krysset leveområdene for rendalsrenen.</p> <p><u>Snøskutertrafikk:</u> Det gis mange dispensasjoner til kjøring med snøskuter til hytter og setrer. I tillegg til oppsynsvirksomhet i fm. jerveregistrering. Det er betydelig ferdsel med snøskuter i leveområdene for reinen.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt:</u> Rendal Renselskap ligger innenfor prioritert yngleområde for både jerv, gaupe og bjørn. I tillegg til at et lite område lengst sør ligger innenfor prioritert ynglingsområde for ulv.</p>
<p>Vurdering av samlet belastning for reinlaget</p>	<p>Rendal Renselskap har stor belastning mtp. fritidsbebyggelse og ferdsel i fjellet, og økende rovdrykk er også svært utfordrende. Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for reinbeitedistriktet.</p>
<p>Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder</p>	<p>Analyseområder berører alle årstidsbeiter og alle særverdiområder. Andelen av særverdiområder og minimumsbeiter innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe beiteområdet. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>

2.1.2 Samla vurdering for analyseområdet (både for samisk og ikke-samisk reindrift)

Ca. 2/3 av konsesjonsområdet til Rendal Renselskap ligger innenfor analyseområdet, mens halvparten av Svahken sijte og en liten del av Fæmund sijte ligger innenfor analyseområdet.

I analyseområdet inngår minimumsbeiter og særverdiområder for både samisk og ikke-samisk reindrift. Reindriftsinteressene i analyseområdet er derfor av **svært stor verdi**.

Fæmund sijte og Svahken sijte er de sørligste reinbeitedistriktene i Norge, og er meget viktige for opprettholdelsen av det sørsamiske språket og kulturen. Fæmund sijte er felles vinterbeitedistrikt for Saanti sijte og Gåebrien sijte. I og med at vinterbeite er minimumsfaktor for begge disse reinbeitedistriktene, har områdene innenfor analyseområdet svært stor verdi.

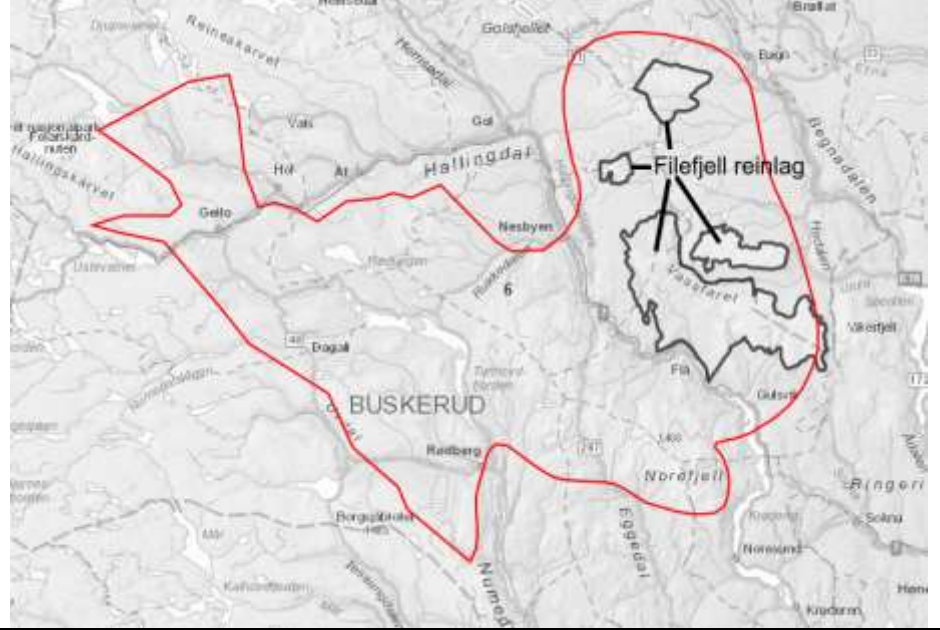
Etablering av et vindkraftverk i/ i nærheten av størstedelen av analyseområdet vil kunne **ødelegge/sterkt forringe** reindriftsinteressene, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre at kalvingsområder blir ubrukelige og avskjære eksisterende beiteområder (deriblant minimumsbeiter) for framtidig bruk. Vindkraftverk i analyseområdet vil kunne få **svært stor negativ** konsekvens for reindriftsinteressene.

Områdene som ligger lengst sørøst og nordvest i analyseområdet ligger imidlertid utenfor samisk reinbeiteområde og konsesjonsområde for ikke-samisk reindrift. Dette er områder man kan vurdere nærmere mtp. anbefalt område for vindkraft, men da må det tas høyde for evt. beslagleggelse av potensielle reinbeiteområder for framtidig bruk.

2.2 Analyseområde 6

Filefjell reinlag

2.2.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene

<p>Filefjell Reinlag Analyseområde nr. 6 Buskerud, Oppland og Sogn og fjordane fylke Kommuner: Årdal, Vang, Lærdal, Hemsedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Gol, Nes, Flå.</p>		
<p>Nøkkeltall</p>	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p>	<p>3 138</p>
	<p>Årlig kjøttproduksjon</p>	<p>Ca. 60 tonn</p>
<p>Minimumsbeite</p>	<p>Vinterbeite er begrensende faktor for Filefjell Reinlag. Fjellområdene på begge sider av Vassfaret benyttes om vinteren samt Vardefjell og begge sider av Bjødalen. Alt av vinterbeite for Filefjell Reinlag ligger innenfor analyseområde 6. Reinlaget har også vinterbeite på Nystølfjellet. Dette fremkommer ikke som et konsesjonsområde i reindriftens arealbrukskart.</p>	
<p>Særverdiområder innenfor analyseområdet</p>	<p>Flyttleier og oppsamlingsområder</p>	<p>Flyttleier som benyttes for å flytte rein til og fra vinterbeiteområdene, samt oppsamlingsområdet ved Nystølfjellet ligger innenfor analyseområdet. Flyttleiene ligger utenfor konsesjonsområdene og binder sammen disse. Oppsamlingsområde ved Brattåsen grenser til analyseområde 6 og 7, og er svært viktig for Filefjell Reinlag.</p>
	<p>Parringsland</p>	<p>Nei</p>
	<p>Kalvingsland</p>	<p>Områder ved Bjødalen er kartlagt som kalvingsområde. Utgjør ca. 1/10 av det totale kalvingsområdet for Filefjell Reinlag</p>
	<p>Sentrale luftingsområder</p>	<p>Nei</p>
	<p>Anlegg til merking, skilling og slakting</p>	<p>Anlegget ved Furuhytta ligger akkurat i grensen til analyseområde 6. Anlegget er viktig i fm. merking og vinterslakt.</p>
<p>Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og</p>	<p>Inngrepssituasjon</p>	

<p>andre særlige hensyn</p>	<p><u>Fritidsbebyggelse:</u> Flere turistkommuner, som f.eks. Hemsedal, med stort press av fritidsboliger med tilhørende infrastruktur. En stor andel av høystandard- hytter medfører økt aktivitet i fjellområdene. Etablering av skiløyper midt i gamle trekkleier for reinen skaper utfordringer. Problemer med løshunder er også blitt større.</p> <p><u>Veier:</u> Det er flere godt trafikkerte veier i beiteområdene, bl.a. RV 52 over Hemsedalsfjellet, E16 og RV51.</p> <p><u>Kraftverk:</u> Det er flere store kraftverkutbygginger innenfor beiteområdene, bl.a. i Borgund. Utfordringer mht. dette er at flokken trekker andre steder enn det den er vant til, samt usikker is pga. regulering av vannet.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt:</u> Har lite tap til rovdyr. Filefjell Reinlag ligger innenfor forvaltningsområde for gaupe, men erfaringsmessig er det kongeørn som står for det meste av rovdyrtapet.</p> <p><u>Sammenblanding med villrein:</u> Filefjell Reinlag grenser mot Nordfjella villreinområde, Norefjell-Reinsjøfjell villreinområde samt og Årdal- Lærdal villreinområde. Det er god dialog med villreininteressene og sammenblanding er et lite problem i dag. Men økt aktivitet og ferdsel og/eller fysiske inngrep kan medføre at reinen endrer sitt vanlig trekkmonster og utfordringene med sammenblanding kan øke.</p> <p><u>CWD:</u> Filefjell Reinlag grenser til villreinområdet der prionsykdommen CWD er påvist. Det er satt inn flere tiltak for å hindre/begrense denne smitten til tamreinen i området.</p>
<p>Vurdering av samlet belastning for reinlaget</p>	<p>Filefjell Reinlag har stor belastning mtp. fritidsbebyggelse og ferdsel i fjellet. Funn av CWD (skrantesjuka) i tilgrensende villreinområde er en stor utfordring. Å stoppe spredningen av skrantesjuka krever store ressurser og iverksetting av tiltak.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk innenfor beiteområdene til Filefjell Reinlag få svært stor negativ konsekvens for reinlaget.</p>
<p>Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder</p>	<p>Alt av vinterbeite for Filefjell Reinlag ligger innenfor analyseområde 6. I tillegg til viktige oppsamlingsområder og flyttleier. Hovedanlegget for slakt/merking ligger på grensa til analyseområdet. Andelen av særverdiområder og minimumsbeiter innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, og avskjære eksisterende vinterbeiteområder for framtidig bruk. Vindkraftverk i analyseområdet (særlig øst for Hallingdalselva) vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>

2.2.2 Samla vurdering for analyseområdet

Analyseområdet østre del berører særverdiområder (inkl. oppsamlingsområder, flyttleier og kalvingsområder) og hele minimumsbeite for Filefjell Reinlag. Flyttleiene går mellom konsesjonsområdene, og er særdeles viktige for å ivareta den helhetlige beitebruken. Reindriftsinteressene er derfor av **svært stor verdi**.

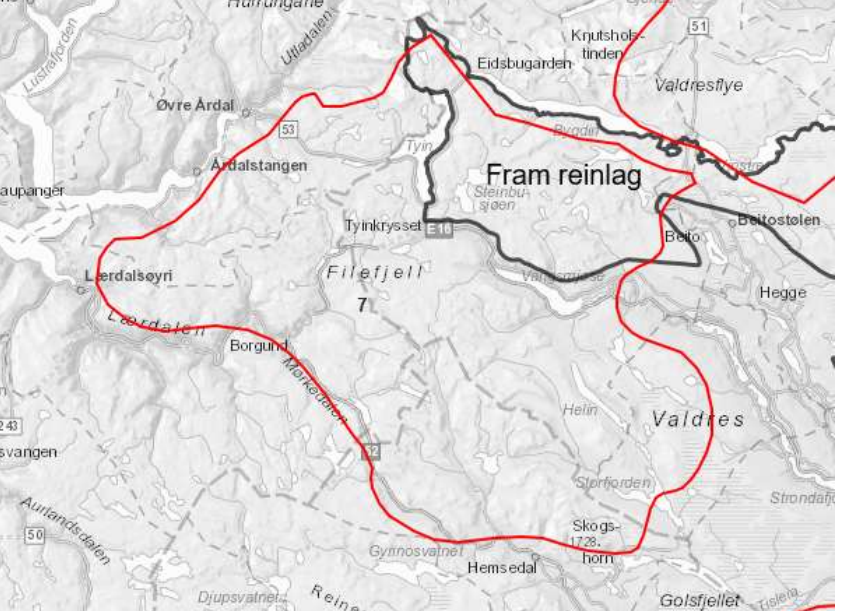
Etablering av et vindkraftverk vil kunne **ødelegge/sterkt forringe** reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre kalvingsområder ubrukelige og avskjære eksisterende beiteområder (minimumsbeite) for framtidig bruk. Vindkraftverk i denne delen av analyseområdet vil dermed kunne få **svært stor negativ konsekvens** for reindriftsinteressene.

Den vestlige delen av analyseområdet, dvs. øst for Hallingdalselva kan vurderes nærmere mht. etablering av vindkraft, men da må det tas høyde for beslagleggelse av potensielle reinbeiteområder for framtidig bruk.

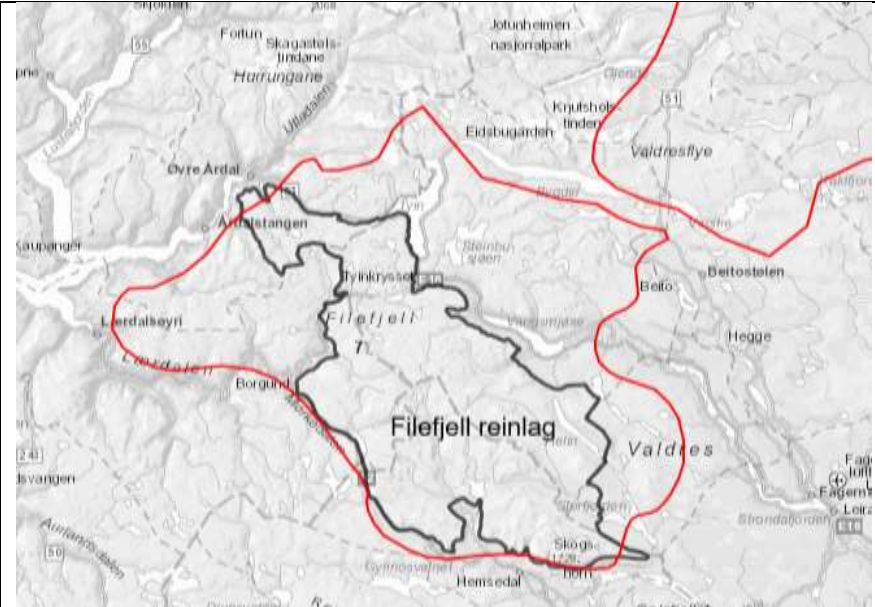
2.3 Analyseområde 7

Fram reinlag og Filefjell reinlag

2.3.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene

<p>Fram Reinlag Analyseområde nr. 7 Oppland fylke Kommuner: Vang, østre Slidre, Nord-Fron, Gausdal, Nord-Aurdal. Etnedal, Nordre land</p>		
<p>Nøkkeltall</p>	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p>	<p>2 885</p>
	<p>Årlig kjøttproduksjon</p>	<p>Ca. 50-55 tonn</p>
<p>Minimumsbeite</p>	<p>Sommer og høstbeite er absolutt minimumsbeite for Fram Reinlag. Hele området ligger innenfor analyseområdet.</p>	
<p>Særverdiområder innenfor analyseområdet</p>	<p>Flyttleier og oppsamlingsområder</p>	<p>Oppsamlingsområde ved Vardeggene/Vølodalen samt ved Bitihorn / Sandhaugen / Skyrifjellet. To av tre kartlagte oppsamlingsområder ligger innenfor analyseområdet. Viktige flyttleier er kartlagt ifm. oppsamlingsområdet ved Bitihorn.</p>
	<p>Parringsland</p>	<p>Hele parringslandet er kartlagt innenfor analyseområdet.</p>
	<p>Kalvingsland</p>	<p>Nei.</p>
	<p>Sentrale luftingsområder</p>	<p>Så godt som alt av sentrale luftingsområder er kartlagt innenfor analyseområdet.</p>
	<p>Anlegg til merking, skilling og slakting</p>	<p>Fram Reinlag har merke- og slakteanlegg ved Seksin / Åtjern i Vang kommune, mot grensa til Øystre Slidre kommune. Anlegget benyttes hovedsakelig til kalveslakt i første halvdel av september.</p>

<p>Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn</p>	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Fritidsbebyggelse:</u> Store hyttefelt i randsonene til fjellområdene reduserer beitebruken pga. økt trafikk i fjellet. De største hytteområdene er Eidsbugarden, Tyn/Filefjell og Beitostølen.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt:</u> Har lite tap til rovvilt. Fram Reinlag ligger innenfor prioritert yngleområde for gaupe, men erfaringsmessig er det kongeørn, jerv og ulv som står for det meste av rovdyrtapet.</p> <p><u>Sammenblanding med villrein:</u> Fram Reinlag grenser til villreinområdet vest i Jotunheimen. Økt aktivitet og ferdsel og/eller fysiske inngrep kan medføre at reinen endrer sitt vanlig trekkmonster og utfordringene med sammenblanding kan øke.</p>
<p>Vurdering av samlet belastning for reinlaget</p>	<p>Fram Reinlag har stor belastning mtp. fritidsbebyggelse og ferdsel i viktige beiteområder. Spesielt de senere år har en sett en betydelig økning.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for reinbeitedistriktet.</p>
<p>Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder</p>	<p>Hele sommerbeite og høstbeite (inkl. luftingsområder og parringsland) ligger innenfor analyseområdet. I tillegg til oppsamlingsområde med tilhørende trekk- og flyttleier som er viktig ifm. samling til slakting og merking på høsten.</p> <p>Andelen av særverdiområder innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier og avskjære viktige beiteområder for framtidig bruk.</p> <p>Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>

<p>Filefjell Reinlag Analyseområde nr. 7 Buskerud, Oppland og Sogn og fjordane fylke Kommuner: Årdal, Vang, Lærdal, Hemsedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Gol, Nes, Flå</p>		
<p>Nøkkeltall</p>	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p>	<p>3 138</p>
<p>Minimumsbeite</p>	<p>Årlig kjøttproduksjon</p> <p>Ca. 60 tonn</p>	
<p>Særverdiområder innenfor analyseområdet</p>	<p>Flytteliefer og oppsamlingsområder</p>	<p>Oppsamlingsområde ved Rennefjellet samt flytteliefer til og fra Rennefjellet ligger innenfor analyseområde 7. Oppsamlingsområde ved Brattåsen med tilhørende flytteliefer ligger mellom/på grensa til analyseområde 6 og 7.</p>
<p></p>	<p>Parringsland</p>	<p>Ikke avmerket på arealbrukskartet, men etter det vi kjenner til ligger alt parringslandet innenfor analyseområdet 7 (så godt som hele barmarksområdet til Filefjell ligger innenfor analyseområde 7).</p>
<p></p>	<p>Kalvingsland</p>	<p>Så godt som hele kalvingsområdet som er kartlagt ligger innenfor analyseområdet, dvs. ca. 90%.</p>
<p></p>	<p>Sentrale luftingsområder</p>	<p>Alt av sentrale luftingsområder ligger innenfor analyseområdet.</p>
<p></p>	<p>Anlegg til merking, skilling og slaktning</p>	<p>Slakteanlegg ved Eldrehaugen, midlertidig ute av drift</p>
<p>Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn</p>	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Fritidsbebyggelse:</u> Flere turistkommuner, som f.eks. Hemsedal, med stort press av fritidsboliger med tilhørende infrastruktur. En stor andel av høystandard- hytter medfører økt aktivitet i fjellområdene. Etablering av skiløyper midt i gamle trekkleier for reinen som skaper utfordringer.</p> <p>Problemer med løshunder er også blitt større</p>	

	<p><u>Veier</u>: Det er flere godt trafikkerte veier i beiteområdene, bl.a. RV 52 over Hemsedalsfjellet, E16 og RV51.</p> <p><u>Kraftverk</u>: Det er flere store kraftverkutbygginger innenfor beiteområdene, bl.a. i Borgund. Utfordringer mht. dette er at flokken trekker andre steder enn det den er vant til, samt usikker is pga. regulering av vannet.</p> <p>Andre særlige hensyn:</p> <p><u>Rovvilt</u>: Har lite tap til rovvilt. Filefjell Reinlag ligger innenfor forvaltningsområde for gaupe, men erfaringsmessig er det kongeørn som står for det meste av rovdyrtapet.</p> <p><u>Sammenblanding med villrein</u>: Filefjell Reinlag grenser mot Nordfjella villreinområde, Norefjell-Reinsjøfjell villreinområde samt og Årdal-Lærdal villreinområde. Det er god dialog med villreininteressene og sammenblanding er et lite problem i dag. Men økt aktivitet og ferdsel og/eller fysiske inngrep kan medføre at reinen endrer sitt vanlig trekkemønster og utfordringene med sammenblanding kan øke.</p> <p><u>CWD</u>: Filefjell Reinlag grenser til villreinområdet der prionsykdommen CWD er påvist. Det er satt inn flere tiltak for å hindre/begrense denne smitten til tamreinen i området.</p>
<p>Vurdering av samlet belastning for reinlaget</p>	<p>Filefjell Reinlag har stor belastning mtp. fritidsbebyggelse og ferdsel i fjellet. Funn av CWD (skrantesjuke) i tilgrensende villreinområde er en stor utfordring. Å stoppe spredningen av skrantesjuke krever store ressurser og iverksetting av tiltak.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk innenfor beiteområdene til Filefjell Reinlag få svært stor negativ konsekvens for reinlaget.</p>
<p>Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder</p>	<p>Så godt som alt av barmarksbeiter ligger innenfor analyseområdet, inkludert kalvingsland, parringsland og sentrale luftingsområder. I tillegg til viktig oppsamlingsområde ved Rennfjellet med tilhørende flyttleier.</p> <p>Andelen av særverdiområder innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre at kalvingsområder blir ubrukelige og avskjære viktige beiteområder for framtidig bruk.</p> <p>Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>

2.3.2 Samla vurdering for analyseområdet

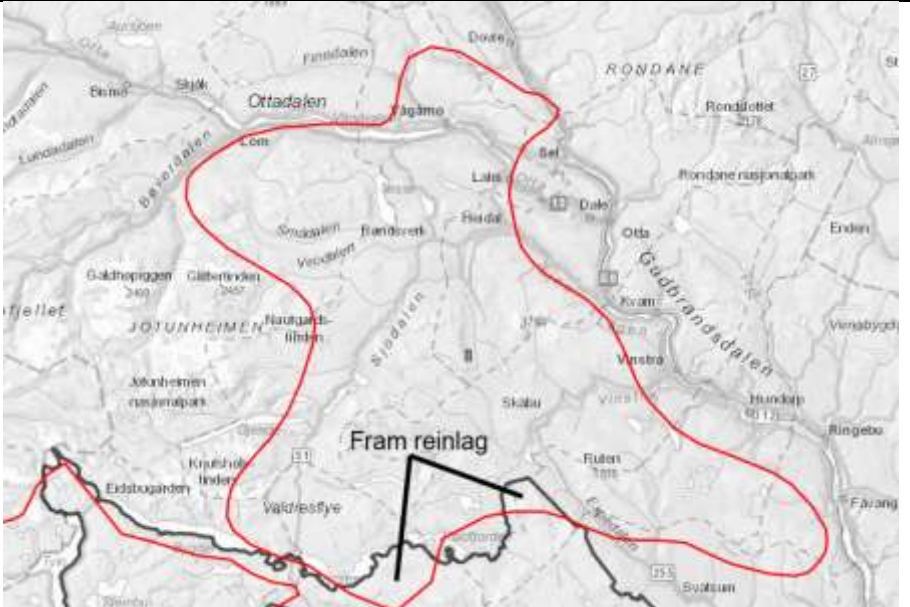
Så godt som hele analyseområde 7 berører særverdiområder (inkl. kalvingsland, luftingsområder, parringsland, slakteanlegg, oppsamlingsområder og flyttleier) for hhv. Filefjell Reinlag og Fram Reinlag. Reindriftsinteressene er derfor av **svært stor verdi**.

Etablering av et vindkraftverk vil kunne **ødelegge/sterkt forringe** reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre kalvingsområder ubrukelige og avskjære eksisterende beiteområder for framtidig bruk. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed kunne få **svært stor negativ konsekvens** for reindriftsinteressene.

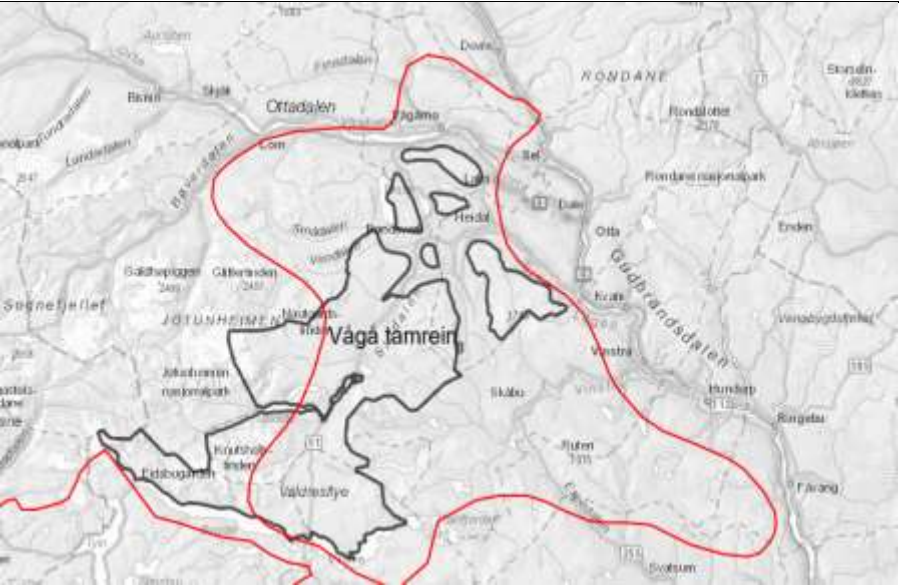
2.4 Analyseområde 8

Fram reinlag, Vågå tamrein og Lom tamreinlag

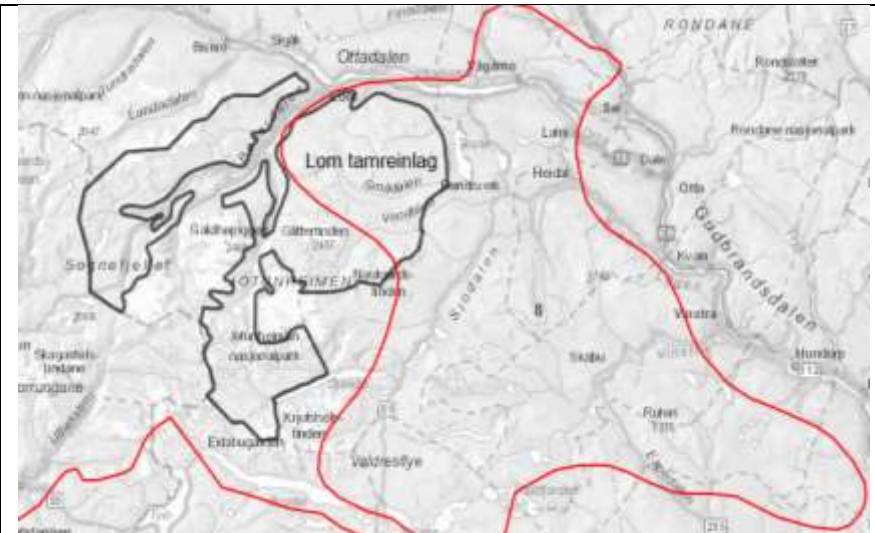
2.4.1 Enkeltvis vurdering av tamreinlagene

Fram Reinlag Analyseområde nr. 8 Oppland fylke Kommuner: Vang, østre Slidre, Nord- Fron, Gausdal, Nord- Aurdal. Etnedal, Nordre land		
Nøkkeltall	Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)	2 885
	Årlig kjøttproduksjon	Ca. 50-55 tonn
Minimumsbeite	Vinterbeite er minimumsbeite for Fram Reinlag. Ligger ikke innenfor analyseområdet.	
Særverdiområder innenfor analyseområdet	Flytteleier og oppsamlingsområder	Nei
	Parringsland	Nei
	Kalvingsland	Ca. 1/3 av kartlagt kalvingsland ligger i analyseområdet
	Sentrale luftingsområder	Nei
	Anlegg til merking, skilling og slakting	Nei
Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Fritidsbebyggelse:</u> Store hyttefelt i randsonene til fjellområdene reduserer beitebruken pga. økt trafikk i fjellet. De største hyttefeltene er Beitostølen samt Synfjell.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt:</u> Har lite tap til rovvilt. Fram Reinlag ligger innenfor prioritert yngleområde for gaupe, men erfaringsmessig er det kongeørn, jerv og ulv som står for det meste av rovdyr tapet.</p>	

	<p><u>Sammenblanding:</u> Fram Reinlag grenser til Vågå Tamrein, men det har ikke vært noe stort problem med sammenblanding. Men økt aktivitet og ferdsel og/eller fysiske inngrep kan medføre at reinen endrer sitt vanlig trekkmønster og utfordringene med sammenblanding kan øke. Det er en stor økning med hundekjøring de seneste årene og generelt økt ferdsel i fjellet.</p>
Vurdering av samlet belastning for reinlaget	<p>Fram Reinlag har økende belastning mtp. fritidsbebyggelse og ferdsel i viktige beiteområder.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for reinbeitedistriktet.</p>
Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder	<p>Ca. 1/3 av kalvingsområdet ligger innenfor analyseområdet</p> <p>Andelen av særverdiområder innenfor analyseområdet tilsier at områdene har stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan ødelegge kalvingsområder samt avskjære viktige beiteområder for framtidig bruk.</p> <p>Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>

<p>Vågå tamrein Analyseområde nr. 8 Oppland fylke Kommuner: Vågå, Sel, Øystre Slidre, Vang og Nord-Fron kommuner</p>		
	Nøkkeltall	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p> <p>Årlig kjøttproduksjon</p>
Minimumsbeite	<p>Høst og vinterbeite er minimumsbeite for Vågå Tamrein. Ca. 75% av kartlagt høstbeite og 100% av alt vinterbeiteland ligger innenfor analyseområdet.</p>	
Særverdiområder innenfor analyseområdet	Flytteleier og oppsamlingsområder	Tilnærmet alle oppsamlingsområder og flytteleier ligger innenfor analyseområde 8.
	Parringsland	Ca. 5/6 av kartlagt parringsland ligger innenfor analyseområdet. Kun en liten del ved Besshø som ligger utenfor analyseområdet.

	Kalvingsland	Alt kartlagt kalvingsland ligger innenfor analyseområde 8.
	Sentrale luftingsområder	Alt av kartlagte luftingsområder ligger i analyseområde 8, dvs. områdene omkring Valdresflya.
	Anlegg til merking, skilling og slakting	Høstslakteanlegg på Valdresflya i Øystre Slidre kommune. Anlegg til vinterslakt ved Randsverk (Fuglsætermyrin) i Vågå kommune.
Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Fritidsbebyggelse:</u> I randsonene til beiteområdene er det ca. 1200 fritidsboliger. Særlig økning de siste 20 åra, f.eks. ved Hoskelie, Sjodalshaugane og ved Lemonsjøen. Dette medfører økt press på beiteområdene.</p> <p><u>Ferdsel:</u> Det er mange merka turstier og skiløyper i området, samt turaktivitet ellers. For eksempel har man nå slutta å bruke et kalvingsområde (ved Leirungdalen) pga. økt ferdsel.</p> <p>Generelt positivt med verneområder da man også verner viktige reindriftsområder fra større inngrep. Samtidig ser man at ferdselen i og i tilknytning til verneområdene har økt de senere åra.</p> <p>Utfordringer med jaktinteresser/ hundekjøring/stisykling.</p> <p><u>Veier:</u> Stor trafikk langs RV 51 som går gjennom hele beiteområdet.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt:</u> Har lite tap til rovvilt. Vågå tamrein ligger innenfor prioritert yngleområde for gaupe og jerv. I tillegg er kongeørn etablert i området, og ulv streifer gjennom området fra tid til annen.</p> <p><u>Radioaktivitet:</u> Vågå Tamrein har hatt, og har fortsatt tidvis problemer med radioaktivt nedfall etter Tjernobylulykka i 1986. I mange år har slaktereien hatt for høye bequerelverdier, som har gitt reduserte eller utsatte slaktinger og dermed økte kostnader og ulemper. Ei stor ulempe som følge av dette er at en heller ikke kan drive målretta avl, og at slaktevektene da går ned de følgende år. Det er sannsynlig at disse problemene vil dukke opp også i lang tid framover.</p>	
Vurdering av samlet belastning for reinlaget	<p>Vågå tamrein har stor belastning mtp. fritidsbebyggelse, gjennomfartsveier, stier og herunder stier til stisykling.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for tamreinlaget.</p>	
Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder	<p>Analyseområder berører alle årstidsbeiter og alle særverdiområder. Også anlegg for merking og slakt ligger innenfor analyseområdet. Andelen av særverdiområder og minimumsbeiter innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe beiteområdet. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>	

<p>Lom Tamreinlag Analyseområde nr. 8 Oppland fylke Kommuner: Lom og Vang kommuner</p>		
<p>Nøkkeltall</p>	<p>Gj.snitt. reintall (10 år f.o.m reindriftsåret 2007/2008)</p>	<p>2 352</p>
	<p>Årlig kjøttproduksjon</p>	<p>Ca. 52-55 tonn</p>
<p>Minimumsbeite</p>	<p>Vinterbeite er minimumsbeite for Lom Tamreinlag. Ca. halvparten av kartlagt vinterbeiteland ligger innenfor analyseområdet. Dvs. i fjellområdene på begge sider av Smådalen (hhv. området rundt Kvingkjølen samt Nautgardstinden/Vestkjølen).</p>	
<p>Særverdiområder innenfor analyseområdet</p>	<p>Flytteleier og oppsamlingsområder</p>	<p>Det er kartlagt ei flyttleie i Smådalen, på vest- og sørsida av Kvingkjølen som skrår seg videre nedover Veodalen. Oppsamlingsområde ved Stornubben ligger innenfor analyseområdet, i tillegg til en del av et oppsamlingsområde ved Rundhøe/Grønhøe (på grensa til Vågå tamreinlag). Disse er de eneste oppsamlingsområdene som er kartlagt innenfor Lom Tamreinlag sine beiteområder.</p>
	<p>Parringsland</p>	<p>Ca. ¼ av kartlagt parringsland ligger innenfor analyseområdet.</p>
	<p>Kalvingsland</p>	<p>Så godt som hele kalvingslandet ligger innenfor analyseområde 8, dvs. i Smådalen og Veodalen.</p>
	<p>Sentrale luftingsområder</p>	<p>Sentrale luftingsområder ligger stort sett på grensa til/utenfor analyseområdet, dvs. vest og sør for Glittertinden og videre sørover i Jotunheimen til områdene rundt Urdadalstindan, Skarddalseggje og områdene rundt Gjende.</p>
	<p>Anlegg til merking, skilling og slakting</p>	<p>De to slakteanleggene som er i bruk i dag, ligger begge innenfor analyseområde 8. Dvs. et slakteanlegg ved Grønhøe, i området mellom Veodalen og Smådalen, som benyttes i fm.</p>

		høstslakt og kalvemerking. I tillegg til et vinterslakteanlegg ved Sålell, sør for Soleggen.
Den totale inngrepssituasjon for reinlaget og andre særlige hensyn	<p>Inngrepssituasjon</p> <p><u>Ferdse</u>: Det er stor turisttrafikk og lengre sesong både på vår og høst. Det er mange merka turstier og skiløyper i området, samt turaktivitet ellers. Generelt positivt med verneområder da man også verner viktige reindriftsområder fra større inngrep. Samtidig ser man at ferdselen i og i tilknytning til verneområdene har økt de senere årene.</p> <p><u>Veier</u>: Stor trafikk langs RV 51 som går gjennom hele beiteområdet.</p> <p><u>Vannkraftverk</u>: Gir særlig utfordring mtp. usikker is.</p> <p>Andre særlige hensyn</p> <p><u>Rovvilt</u>: Har lite tap til rovvilt. Lom Tamreinlag ligger innenfor prioritert yngleområde for jerv. I tillegg er det hekkende kongeørn, havørn, streifull og streifende bjørn i området. Det er av og til hannbjørn i hi nært kalvingsområdet.</p> <p><u>Radioaktivitet</u>: Ulykka i atomreaktoren i Tsjernobyl i Kviterussland i 1986 førte med seg radioaktivt nedfall også i beiteområda for tamreinlaga. Dette har, siden 1986, ført til mye ekstra arbeid for laget og beiteområda vil være belastet med dette i mange år enda.</p> <p><u>Sammenblanding med villrein</u>: Det er 7 mil lang grense mot Skjåk kommune etter høyeste Lomseggen og videre mot vest og sør, og dermed mot villreinområdet i Breheimen nasjonalpark. Eventuelle grenseoverskridinger vinterstid er regulert i avtale med Skjåk allmenning ved styret. Likevel kan overskridinger være problematiske.</p>	
Vurdering av samlet belastning for reinlaget	<p>Lom tamreinlag har stor belastning mtp. ferdsel i viktige reindriftsområder. Stor økning i turisttrafikken, samt at turistsesongen blir lengre og lengre både på vår og høst. Spesielt skigåing om våren øker mye i omfang.</p> <p>Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for reinbeitedistriktet.</p>	
Vurdering av den delen av analyseområdet som ligger innenfor reinlaget sine beiteområder	<p>Analyseområder berører alle årstidsbeiter inkludert store deler av særverdiområdene og minimumsbeite. Også viktige oppsamlingsområder og anlegg for merking og slakt ligger innenfor analyseområdet. Andelen av særverdiområder og minimumsbeiter innenfor analyseområdet tilsier at områdene har svært stor verdi for reindriftsinteressene.</p> <p>Etablering av et vindkraftverk vil kunne ødelegge/sterkt forringe beiteområdet. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.</p>	

2.4.2 Samla vurdering for analyseområdet

Store deler av analyseområde 8 berører særverdiområder (inkl. kalvingsland, luftingsområder, parringsland, slakteanlegg, oppsamlingsområder og flyttleier) og minimumsbeiter for hhv. Fram Reinlag, Lom Tamreinlag og Vågå Tamrein. Reindrifftsinteressene er derfor av **svært stor verdi**.

Etablering av et vindkraftverk vil kunne **ødelegge/sterkt forringe** reindrifftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre kalvingsområder og minimumsbeiter ubrukelige og avskjære eksisterende beiteområder for framtidig bruk. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed kunne få **svært stor negativ konsekvens** for reindrifftsinteressene.

Den sørøstlige delen av analyseområdet, dvs. øst for Skåbu/ Rv 255 kan vurderes nærmere mht. etablering av vindkraft, men at man da må ta høyde for beslagleggelse av potensielle reinbeiteområder for framtidig bruk.